

*Др Предраг Ч. Стојановић,
редовни професор*

UDK: 330.342:336.1/5

ТРАНЗИЦИЈА И ФИСКАЛНЕ ПОСЛЕДИЦЕ

1. Уводна разматрања

Увођењем јединствене монете, еура, у свакодневни живот једанаест од петнаест држава Европске уније у многоне је поједноставило свој међународни платни промет према три тренутно најважнија преостала сегмента светског финансијског тржишта: северноамеричком, азијском и земаља у транзицији (укључујући, наравно у ову групу и Русију). Афрички сегмент финансијског тржишта захтева посебан третман и објашњења, тренутно ван потреба овог текста.¹ Слично је и са латиноамеричким државама, којима због њихових претежно неконзистентних владајућих режима потенцијални кредитори или пословни партнери прилазе са великим резервама.²

1.1. Односи између "доларског света", који чине САД и Канада, са једне, и "Еуроленда" са друге стране, систематски су утврђивани, а иновације брижљиво истовремено и обострано припремане. Сада је већ могуће оценити да у таквој систематичности много заслуга носи субјективни чинилац, јер би требало имати на уму да је директор америчке централне банке (FED) Alan Greenspan, један од најзначајнијих архитеката нове западне финансијске политике која се темељи на тзв. стабилизационим половима. Тренутни директор Европске централне банке холанђанин Wim Duisenberg и његов вероватни наследник француз Jean-Claude Trichet, припадају истој теоретској школи која у суштини представља савремену модификацију неокејнзијанизма. Отуда, вероватно, инсистирање на уједначавању монетарних политика са обе стране Атлантика и садашњи монетарни мото Еуроленда: исте камате у свих петнаест држава.

¹ Мисли се на чињеницу да је тај део светског тржишта преоптерећен финансијским трансакцијама тзв. сивих послова: финансирање наоружања, нпр.

² Изузетак, према Fenenshel Worlf Report-у за 1998, чине Чиле и Аргентина.

